

Sygn. akt I CSK 705/19

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzcyk

w sprawie z wniosku K. T.
przy uczestnictwie A. T.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 14 maja 2019 r., sygn. akt XXVII Ca [...],

- 1. odrzuca skargę kasacyjną;**
- 2. oddala wniosek uczestniczki A. T. o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w W. w sprawie z wniosku K. T. zmienił, na skutek apelacji uczestniczki A. T., postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 18 grudnia 2017 r. w ten sposób, że w punkcie I.1. obniżył wartość nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego byłych małżonków z kwoty 485 400 zł do kwoty 311 568,84 zł, a w punkcie IV zasądził od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kwotę 60 728,38 zł tytułem zwrotu wydatków na majątek wspólny. Dalej idąca apelacja uczestniczki została oddalona.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżył skargą kasacyjną wnioskodawca kwestionując je w części zmieniającej postanowienie Sądu pierwszej instancji. Wartość przedmiotu zaskarżenia została oznaczona w skardze na kwotę 234 560 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 519¹ § 2 k.p.c. w sprawach o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami od postanowienia sądu drugiej instancji co do istoty sprawy przysługuje skarga kasacyjna, chyba że wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż sto pięćdziesiąt tysięcy złotych. W judykaturze przyjęto, że w tak zwanych sprawach działowych, w tym w sprawach o podział majątku wspólnego małżonków, w razie zaskarżenia orzeczenia co do istoty sprawy, wartość przedmiotu zaskarżenia nie odpowiada wartości całego dzielonego majątku, lecz wartości konkretnego interesu (roszczenia, żądania) lub składnika majątkowego, którego dotyczy środek zaskarżenia. Z reguły wartość ta nie może przekraczać wartości udziału przysługującego skarżącemu uczestnikowi, chyba że podważa on zasadę podziału, objęcie lub nieobjęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenie nakładów, gdyż wówczas wartość przedmiotu zaskarżenia może być wyższa niż wartość jego udziału. Wskazana przez skarżącego w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wiążąca dla sądu drugiej instancji ani dla Sądu Najwyższego i podlega weryfikacji na podstawie materiału sprawy, z pominięciem zasad

określonych w art. 25 i 26 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60, z dnia 20 lutego 2015 r., V CSK 239/14, niepubl., z dnia 13 marca 2015 r., III CZ 13/15, niepubl., z dnia 19 czerwca 2015 r., IV CZ 16/15, niepubl., z dnia 6 listopada 2015 r., II CZ 76/15, niepubl., z dnia 13 stycznia 2017 r., III CZ 61/16, nie publ., i z dnia 26 października 2017 r., II CZ 64/17, niepubl.).

W złożonej skardze kasacyjnej uczestnik zarzucił naruszenie art. 567 § 3 k.p.c. w związku z art. 684 i 686 k.p.c. oraz art. 618 § 3 k.p.c., ograniczając się do zakwestionowania faktu uwzględnienia przez Sąd Okręgowy przy ustalaniu wartości nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego obciążenia hipotecznego i pomniejszenia o wysokość tego obciążenia wartości nieruchomości. Skarżący nie podważył natomiast sposobu ustalenia składu i podziału majątku wspólnego, ani wysokości udziałów byłych małżonków w majątku wspólnym, ani też rozliczenia nakładów poczynionych przez uczestniczkę z majątku osobistego na majątek wspólny, tak co do zasady, jak i co do wysokości.

W tym stanie rzeczy za chybiony należało uznać przyjęty w skardze sposób oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia, na którą - w ocenie skarżącego - powinny składać się wartość błędnie uwzględnionego przez Sąd Okręgowy obciążenia hipotecznego nieruchomości w kwocie 173 831,16 zł i kwota 60 728,38 zł odpowiadająca wartości części nakładów poniesionych przez uczestniczkę na majątek wspólny, podlegających rozliczeniu w sprawie. W szczególności, obciążenia hipotecznego nieruchomości nie można utożsamiać z prawem majątkowym, którego przynależność do majątku wspólnego jest sporna. Interes majątkowy wnioskodawcy w zakwestionowaniu zaskarżonego orzeczenia sprowadzał się *in casu* do różnicy między kwotą zasądzoną od niego na rzecz uczestniczki przez Sąd Okręgowy tytułem zwrotu wydatków na majątek wspólny, a kwotą spłaty zasądzonej od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy przez Sąd Rejonowy. Różnica ta stanowiła pochodną odmiennego podejścia Sądów pierwszej i drugiej instancji do problemu uwzględnienia obciążenia hipotecznego - o niekwestionowanej przez uczestników wysokości - przy ustalaniu wartości nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego byłych małżonków. Jej wysokość odpowiadała kwocie 86 915,58 zł, stanowiącej sumę kwot 60 728,38

zł i 26 187, 20 zł. Kwota ta lokuje się poniżej dolnego progu wartości przedmiotu zaskarżenia określonego w art. 519¹ § 2 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego na rzecz uczestniczki postępowania oddalono, zważywszy, że w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie dostrzeżono jej niedopuszczalności, ograniczając się do wniosku o oddalenie skargi (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 1934 r., C.II.1677/34, Zb. Urz. 1935, poz. 204 i postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r. III CKN 563/01, niepubl., z dnia 29 marca 2011 r., IV CSK 593/10, niepubl., i z dnia 8 sierpnia 2012 r., II CSK 112/12, niepubl.).